

de
Nederlandse
ggz

Aan de Tweede Kamer

Datum

16 december 2024

Bijlage(n)

-

Contactpersoon

Maarten Hijink

Doorkiesnummer

06-14855465

Maarten.hijink@valente.nl

Onderwerp

Plenair debat Nationaal Actieplan Dakloosheid

Ons kenmerk

VA24-046

Geachte leden van de Tweede Kamer,

Op 19 december 2024 spreekt u met staatssecretaris Maeijer en minister Keijzer over het Nationaal Actieplan Dakloosheid (verder: het Actieplan) 'Eerst een thuis'. Wij – Valente, het Leger des Heils, de Nederlandse ggz en Aedes – zijn medeondertekenaars en medeuitvoerders van het Actieplan.

Het Actieplan, gepubliceerd in december 2022, heeft als doel dakloosheid fors terug te dringen en te beëindigen in 2030. Het Actieplan heet 'Eerst een thuis': immers dakloosheid voorkom en bestrijd je als eerste met een huis. En actie is hard nodig. Het aantal geregistreerde dakloze mensen is immers de afgelopen jaren juist alarmerend gestegen, waarbij het aantal jongvolwassenen in de opvang opvallend is¹. Uit de Ethos-tellingen blijkt dat er daarnaast veel verborgen dakloosheid is onder met name jongeren, vrouwen met kinderen en arbeidsmigranten. Vanuit de praktijk weten we dat de woningnood immens is en de opvangen in Nederland bijna overal overvol zijn. We zien dat steeds meer mensen noodgedwongen in vakantieparken overnachten, of zelfs in auto's, op straat, of in tentjes in parken of in het bos.² En terwijl er al een maand lang sprake is van winterse weersomstandigheden, horen we dat – ondanks druk bezochte winteropvangen - dit jaar al meerdere mensen buiten zijn komen te overlijden. Directe actie is dus hard nodig. Voor het debat geven wij u de volgende vijf aandachtspunten mee die op *korte termijn* nodig zijn om dakloosheid tegen te gaan. Wij sluiten daarbij in belangrijke mate aan bij ons manifest '[Waarom wonen werkt](#)'.

- Realiseer snel betaalbare woningen voor alleenstaanden, jongvolwassenen én gezinnen
- Maak woningdelen snel eenvoudiger
- Stimuleer een voortvarende invoering van 'Wonen eerst' en passende woonoplossingen
- Versnel de uitstroom uit opvangen (en beschermd wonen) naar wonen
- Draag zorg voor noodoplossing voor mensen in opvangen die verblijfszorg nodig hebben

¹ [30,6 duizend dakloze mensen in Nederland | CBS](#) en [Geregistreerde dakloze personen in noodopvang en tijdelijke opvang per regio](#)

² Zie: [Meer dak- en thuislozen en verwarde mensen in de natuur geregistreerd](#) en ook [Dakloze arbeidsmigranten in bos: 'We willen hier weg'](#)

Realiseer snel betaalbare woningen vooral voor alleenstaanden, jongvolwassenen én gezinnen

Dakloosheid is onlosmakelijk verbonden met het tekort aan betaalbare woningen. Het gebrek aan betaalbare, sociale huurwoningen voor een groeiende groep alleenstaanden en jongvolwassenen is groot. Ook voor gezinnen is er een nijpend tekort aan betaalbare, passende woningen. Er zijn echter oplossingen beschikbaar: tijdelijke woonplekken, kleinschalig bouwen, beter benutten van de bestaande voorraad en ombouw van leegstaand vastgoed. Landelijke regie is echter noodzakelijk om deze mogelijkheden te benutten. De hoofdafspraken die recent gemaakt zijn bij de Woontop 2024 zijn bemoedigend, maar gaan naar verwachting pas renderen op middellange en langere termijn.

Vraagt u de minister van Volkshuisvesting tempo vast te houden met het wegnemen van belemmerende regelgeving om zo te zorgen voor meer betaalbare passende woningen (sociale huur) voor met name alleenstaanden, jongvolwassenen en gezinnen?

Maak woningdelen snel eenvoudiger

Woningdelen biedt kansen om beschikbare woonruimte beter te benutten, maar wordt nog vaak belemmerd door wetten en regels. In de rapportage 'Voortgang hospitaverhuur' zijn de belemmeringen én de oplossingsrichtingen voor hospitaverhuur helder uiteengezet. Door het snel wegnemen van de belemmeringen kan direct meer ruimte ontstaan voor initiatieven als Kamers met Aandacht en Onder de Pannen. Bemoedigend is ook dat er in het regeerprogramma een verkenning aangekondigd is naar het afschaffen of aanpassen van de kostendelersnorm. Ons standpunt daarbij is helder: wij dringen aan op het afschaffen van de kostendelersnorm. Het opheffen daarvan levert³ immers een effectieve bijdrage aan het voorkomen van dakloosheid.

Dringt u er bij de minister van Volkshuisvesting op aan om de obstakels voor hospitaverhuur snel weg te nemen? En vraagt u de staatssecretaris van VWS, om bij de bewindspersoon van SZW erop aan te dringen dat de uitvoering van de verkenning naar de kostendelersnorm met spoed wordt afgerond?

Stimuleer een voortvarende invoering van 'Wonen eerst' en passende woonoplossingen

Het Actieplan benadrukt 'Wonen eerst' als belangrijke oplossing voor dakloosheid. Het direct bieden van een woning (met waar nodig begeleiding) aan dakloze mensen (in plaats van hen eerst op te nemen in de opvang) is bewezen effectief maar komt moeizaam en nog onvoldoende breed van de grond. Dat geldt ook voor alternatieve woonoplossingen als gemengd wonen en Skaeve Huse. Deze kunnen een goede bijdrage leveren aan het voorkomen van dakloosheid.

Wilt u de minister van Volkshuisvesting vragen op welke wijze zij ervoor gaat zorgen dat 'Wonen eerst' daadwerkelijk en voortvarend in heel Nederland wordt ingevoerd? En ook wanneer en hoe zij invulling gaat geven aan de breed gedeelde wens van de Kamer om Skaeve Huse⁴ te stimuleren?

Versnel uitstroom uit de opvang (en beschermd wonen) naar wonen

Het tekort aan woningen belemmert de uitstroom uit opvanginstellingen. Hierdoor blijven opvangplaatsen onnodig bezet en wordt het herstel van cliënten vertraagd. Wij pleiten dan ook voor een spoedige behandeling, vaststelling en invoering van de Wet versterking regie op de volkshuisvesting, waarin de urgentie voor aandachtsgroepen is opgenomen. Echter: de aangekondigde wetswijziging moet nog ingediend worden en in het concept-wetsvoorstel krijgen gemeenten twee jaar (na vaststelling van de wet) de tijd om de urgentie uit te werken en te

³ Zie: [raadsinformatie gemeente Utrecht, 10 september 2024](#)

⁴ Zie: [Gewijzigde motie van de leden Eerdmans en Bikker over bijvoorbeeld een programma zoals voor landelijke Skaeve Huse vormgeven \(t.v.v. 36410-XVI-91\)](#)

verankeren in een huisvestingsverordening.⁵ Gezien de maatschappelijke situatie is wachten daarop ongewenst.

Dringt u bij de minister aan op spoedige indiening van de (gewijzigde) wet versterking regie op de volkshuisvesting? En dringt u er bij de minister op aan dat zij op korte termijn in gesprek gaat met gemeenten om – vooruitlopend op de wet – urgentie te geven voor uitstroom uit instellingen voor opvang (en beschermd wonen)?

Draag zorg voor noodoplossingen voor mensen in de opvangen die verblijfszorg nodig hebben

Niet iedereen kan zelfstandig wonen, zelfs niet met begeleiding. Mensen met complexe problematiek hebben vaak langdurige verblijfszorg (vanuit de Wet langdurige zorg) nodig, maar deze is onvoldoende (of onvoldoende snel) beschikbaar of de diagnose of plaatsing komt niet tot stand. Hierdoor blijven zij (te lang) in opvanginstellingen, die niet de passende zorg kunnen bieden. Dit leidt tot schrijnende situaties en onveiligheid in en overbelasting van de opvang. Wij danken de Kamer voor het steunen van de motie waarin opgeroepen wordt om een noodplan te maken om mensen met een indicatie voor Wlz-zorg (die nu nog in de opvangen verblijven) passende woonzorgvoorzieningen te bieden.⁶ Wij werken met het Rijk, gemeenten en zorgkantoren constructief aan dit plan. Gezien de overvolle opvangen is een snelle noodoplossing essentieel.

Vraagt u de staatssecretaris van VWS op welke wijze zij kan voorzien in een noodoplossing voor deze Wlz-cliënten, vooruitlopend op heldere afspraken over verantwoordelijkheden?

Mocht u vragen hebben over deze brief, neem dan gerust contact op met één van de ondertekenende partijen.

Ik wens u een goed debat toe.

Met vriendelijke groet,

Maarten Hijink, directeur Valente

mede namens,

Kapitein Harm Slomp, bestuursvoorzitter Leger des Heils

Jeroen Pepers, directeur de Nederlandse ggz en

Martin van Rijn, voorzitter Aedes

⁵ In de Huisvestingswet (2014) is overigens al vastgelegd dat slachtoffers van huiselijk geweld na verblijf in de vrouwenopvang met voorrang gehuisvest moeten worden door gemeenten.

⁶ Zie: [Motie van het lid Westerveld over een noodplan om mensen met een indicatie voor Wlz-ggz-zorg passende woonvoorzieningen met langdurige zorg te bieden](#)